

Ось одна носить хлопчика і співає йому,
і стискає стулки серця червона мушля.
Але звукосполучення, що заколисати спроможні,
народились не тут. І скільки скроні та вилиці
черепам не обточуй – виходять халіфи-лелеки,
хай з очима ріки, де при березі листя горіхове.
Відлітають – лише тонкий їм услід хилитається вихор.
Боже, Боже,
зупини на хвилинку течію і солов'їв,
хай приходять риби на кришеній хліб кирилиці.
Вивільняється зі скоринки пісня, хай же їй буде легко.
Хай хоч їй.

Цю самотність могли би звати Естер або Міріам.
З немовлячим плачем лягають у землю полки.
Між води та солі давно затісно словам.
Під приспущеним прапором регочуть сотні хрипких
нетутешніх пельок, скалками мови поколотих.
Ця самотність холодна, розверста й така бездонна,
що й чужак не бере.
Неприкаяні діти зі школи
вибрідають, стоять над морем, як перед судом.
Тріскотить у повітрі зв'язку пересохла гілля,
хтось уперто вигукує позивний попелища.
Цю самотність могли би звати Селіма або Севгіль,
імена покинутих солоні й завжди найглибші.
І виходить вона, нервово пальцями мене
чорний вузол хустини, губи в неї бліді:
хто це, каже. Прийом, чи хтось іще чує нас?
Щойно хтось викликав нас і називав імена.
Ну ж бо, синку, прийом, послухай мене, мене:
всі пішли із берега, пошукай у воді.

я не сторож у цьому тумані що сам замки відмикає
і не брат мені він хоч приходив братом нарікшись
так приходять риба метати ікру між каменів
у прогріті сонцем та диханням наші ріки

не щодня приходив чекав такого моменту
щоб колюче мовчання најкачилося звідусюди
я мов дім що стоїть а він мовби вітер дме
на світанку так холодно пустить мене добрі люди

він розрісся довкола як ті куці бузини
я ламав – то сварили мовляв мале нетямуще
він складав ножі та залізні кулі мені у сні
я тікав стерегти свій берег пустить мене і не мучте

він приходив і я ставав нерухомим старим
він ходив на сусідські морелі приносив навмисне кислі
сонце вище і вище скоро луснуть ікринки
і чужинська риба виведе в річку полки свої.

Птахозмій за горбом зветься Буг, віковічний,
тому Південний.

Він ворухить пір'ям плоскобеденок і ламає деревам гомілки,
а нап'ється років із лиця твого – угамовує кубла демонів
на вікнинах, де камені, побіля осель, де мілко.

Всі роти його живородок і всі вуха його перлівниць
із повітря вибирають велику тишу жіночу.

Оббиває злива цвіт з останньої сливи.

Твій обов'язок, жінко – це вросла в тіло сорочка, –
він вповзає у сні і шепче це їм усім.

Кожна тиша жіноча складається з голосів.

Вишкрібаючи із казанів своїх срібну несить,
кожна, кожна молиться: досягнути би й понести б.

Але в час війни назовні жінки не кровлять,
а тоді й біля серця стає кровотік грудками.

І якщо залишаються сироти – немовлятам
біла місячна грудь віддідає молока.

Виростають самі, переважно місяцеликі,
конюшинні голови, а на стебельцях пух,
і ворухить донними мушлями древній Буг,
і цілує кожного в литку.

Він щасливий батько, його прозорим дівчатам
якнайкраще вдається тутешніх нових колисати.

як прожити тепер нам після всього що сталося
у розбиту чашу обличчя іскрами падає холод
на перонах повік постаті в напівп'ятмі
голос темний медовий виманює з міста дітей
як і нас колись безіменний дудар-невидимець з Гамельна
вин'є кров сопілкою, подарує плитку гематогену
бачте дітки у ночі піднебіння вкрите виразками
бачте дітки ця ніч ходила гуляти з чужими
про дитинство ти пам'ятаєш хіба комету
не роки не міста а її постійну присутність
що робити тепер коли крик як у неї хвіст
коли сад ударів силітається гіллям і зацвітає
як прожити тепер нам у світлі зелених ламп
в коридорах бібліотечних у магазинах з платівками
майже швів не видно тільки голос таксидерміста
милий хлопчику шепче тобі у потилицю
я сховав комету в сімнадцятій кістці твоєї
відшукай тепер спробуй гортай свої давні щоденники
як нема ти ж бо знав що годилося б їх вести
як згадати тепер якої за ліком ночі
всжу крові твоєї прийшли втоптати у порох
очі в тебе такі що й не скажеш кому не вірши
голоси поїзди кораблі на підземній річці
в грудях репає плід удару ворсистий як абрикоса
як прожити тепер нам
як ти живеш із тим.

I
HECTEPІHІ
PІKИ

УДК 821.161.2-1
ББК 84 (4УКР)
К 17

Ця книжка – як вино зі зболеної лози, пророслої на суворому ґрунті – про те, як тривожно дихається у спустошеному й виснаженому домі, про те, як тяжко він віднаходиться й гостро відчувається. Ці вірші – як те саме терпке вино – із землі, крові й повітря. Вони – про потребу жити й дихати, боятися й радіти, втрачати і створювати, про вміння цінувати біль за те найживіше, що він приносить із собою. Про те, що всі ми хочемо й повинні відшукати Дім, а в ньому – себе та своє терпке життя.

Художнє оформлення
Тетяни Зозуленко

© Видавництво Старого Лева, 2014
Текст © Катерина Калитко, 2014
Ілюстрації © Тетяна Зозуленко, 2014

Всі права захищено

ISBN 978-617-679-077-8

Спросоння я говорю іноземною, живою і сиплуватою,
такою природною, наче це восковий зліпок із губ моїх.

Є ріки, які на роду нам – перепливати,
а є такі, над якими довго жити і думати.

Щоразу, щоранку, у кожній із цих напів'яв,
коли в коридорах сну задушливо вже і вузько,
я видихаю цю іншу – і чекає мене моя,
наче на бильце ліжка кинута з ночі блузка,
вінтажна, бабусина і до часу безформна,
позбавлена теплих рук і рідних нервових пліч,
а ти, що носив цю ранкову з собою в пошуках дому
десятиліттями, в пазусі, у теплі,
як нерозмінний гріш, як міст через тишу тиш,
як пташа у підгорлі мідної сурми,
за півсвіту принісши, над світанком стоїш,
лице схиливши; і, мов коранічна сура,
зі словес вигортаючись, тече і ніколи не спить,
ця річка, ця правда, ця опівдосвітня в'язь,

виломлюючи з мови нас, як виймають напилок
із хлібини, яку надіслано з волі в'язневі.

Дунай приходить і каже: віддай, віддай
і пасмо, і спазм, і руку із рукава,
ти не розумієш, я не просто вода,
ти вся проминеш, а я собі далі триватиму,
любов мою бинтувати не стане розлук,
і світло моє сипке, як бджолина перга,
віддай півімені, а пісню віддай цілу.
Бійся змій та любові, ходіння босою по снігах,
народу, що між берегами стелиться осокою,
ранків, коли на щоки випадає по сивій війці,
і чоловіка, який мені носитиме молоко
горобиної ночі.
Більше нічого не бійся.
Гляди: боривітер, що битву з вітром програв,
летить над тобою і ронить у руку перо.
Найглибша могила – спів, що не знає утаву.
Мої човни зголодніли, вділи їм своєї крові.
Ось теплі гріхи й хліби, співають мої веслярі,
і кошава, як між ребер залізний гак.
Ось мчить зі звісткою і спалахує на горі
шипшина – вершник із кров'ю на острогах.